

Література

1. Галстян А. С. Економічна діагностика як інструмент фінансового аналізу підприємства / А. С. Галстян К. Ю. Жижномирська // Науково технічні конференції «Актуальні фінансово – економічні проблеми сучасного розвитку України» // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://conference.nuos.edu.ua>
2. Сагалакова Н. О. «Еволюція сутності поняття «діагностика» в економіці» / Н. О. Сагалакова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. пр. – Вип. 265//. –Т. 1. -Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. -С. 175-184.

Марія Бригідир, Любов Заставнюк

Тернопільський національний економічний університет

ШЛЯХИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ МЕТОДІВ МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

В умовах актуалізації глобалізації та посилення конкуренції на внутрішньому та зовнішньому агропромисловому ринку важливого значення набувають питання підвищення ефективності виробництва у агропромислових підприємствах на основі оптимізації використання наявних ресурсів: матеріальних, технічних, технологічних, трудових та інших. Зважаючи на значні структурні зміни, що відбулися в галузі сільського господарства внаслідок трансформаційних процесів вважаємо за необхідне застосовувати прогресивні методи управління в організації діяльності, функціонуванні та розвитку агропромислових підприємств.

Зважаючи на зatoryжний характер трансформаційних процесів в аграрному секторі економіки України вважаємо за необхідне привести типовий перелік заходів та їх зміст, які безпосередньо пов'язані із раціоналізацією методів управління:

– удосконалення чинного Законодавства України у контексті запровадження прозорих умов заснування, організування, функціонування та контролювання діяльності агропромислових підприємств усіх можливих форм власності та господарювання;

– створення сприятливих умов для формування мети, цілей, завдань, стратегії функціонування підприємства;

– вдосконалення взаємовідносин із суб'єктами зовнішнього середовища, які неоднозначно впливатимуть на подальшу діяльність агропромислових підприємств;

– внесення змін та нововведень у процес формування системи управління, зокрема щодо вирішення питань про необхідну кількість виробничих та

функціональних підрозділів підприємства, про оптимальну кількість працівників підприємства та їх кваліфікаційний рівень;

– оптимізація структури управління на основі здійснення розрахунку оптимальної кількості працівників; визначення доцільної кількості ієрархічних рівнів управління; обумовлення оптимального співвідношення між централізацією та децентралізацією функцій управління; пошук індивідуального підходу до кожного із працівників підприємства; чітка презентація посадових інструкцій, а також прав та обов'язків працівників; затвердження положення про виробничі та функціональні підрозділи;

– сприяння здійсненню раціоналізації елементів та етапів управлінського процесу: встановлення та затвердження основних етапів прийняття управлінських рішень; прийняття стандартів із здійснення управлінської роботи; сприяння використанню економічних та математичних методів для приведення об'єктивної оцінки виконаних робіт та наданих послуг;

– забезпечення достовірності інформаційних ресурсів та організація документаційного супроводу усіх управлінських етапів та процесів: забезпечення формування адекватної інформаційної системи; сприяння своєчасному надходження інформаційних ресурсів до суб'єктів управління; приведення у відповідність системи документообігу; затвердження стандартів та бланків документів; комп'ютеризація процесу управління та прийняття управлінських рішень;

– сприяння організації спеціалізованих інформаційних систем для здійснення моніторингу процесів, що мають місце у зовнішньому середовищі (продовольчий ринок, коливання цін, прогнозно-аналітичні показники, тощо);

– раціоналізація методів управління: раціональне співвідношення економічних методів з адміністративними методами та соціально-психологічними методами управління; вдосконалення взаємовідносин керуючої та керованої системи; сприяння формуванню нормальних психологічних відносин у колективі; професійний підхід до формування трудового колективу на основі скрупульозного підбору кожного працівника; розвиток соціальної складової у трудовому колективі, тощо;

– забезпечення своєчасної реалізації функцій управління: акцентування уваги на професійних якостях працівників; забезпечення мобільності організаційних структур управління, формування та розвиток відділу маркетингу з метою удосконалення та розвитку збутової системи; сприяння здійсненню контролю якості виробленої продукції; формування ефективної системи матеріально-технічного постачання; дотримання стандартів виробництва та зберігання продукції, тощо;

– дотримання стандартів щодо завантаженості працівників: раціональний розподіл обов'язків; оптимізація управлінського процесу; відповідність

матеріального забезпечення, умов роботи та отриманих результатів здійсненої діяльності; своєчасне виконання посадових обов'язків та поставлених завдань;

– вдосконалення чинних методів щодо формування трудового колективу; раціональної розстановки кадрів; організація тренінгів, навчання, підвищення кваліфікації та здійснення перекваліфікації працівників; забезпечення сприятливих умов для адаптації нових працівників; сприяння просуванню працівників; організація конкурсного відбору працівників, тощо.

Таким чином, наведений нами вище перелік основних заходів комплексної системи раціоналізації методів управління може бути взятим до уваги керівниками підприємства комплексно або частково, в залежності від ситуації, що склалася. Загалом у процесі здійснення раціоналізації методів управління в першу чергу вживаються заходи щодо найбільш актуальних та злободенних питань, що виступають стримуючими факторами ефективного функціонування та розвитку підприємства, перешкоджають повній реалізації потенційних можливостей підприємства.

Література

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник /В.Г. Андрійчук – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Довжик О.О. Економічний механізм функціонування сільсько-господарських підприємств /О.О.Довжик// Електронний ресурс. – Режим доступу: archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/VSnau/2010_2/35Dovgik.
3. Шоляк О.Ю. Розвиток соціально-трудових відносин: економічний, правовий та обліковий підходи. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2010_30/statti/6_2.htm.

Іван Брошак

Тернопільський національний економічний університет

Світлана Піда

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

АГРОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ҐРУНТІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ВМІСТОМ РУХОМОЇ СІРКИ

Важливе місце серед елементів, які беруть участь у біохімічному колообігу займає сірка. Щороку з літосфери добувають 170 млн т сірки і вся вона залучається в загальний колообіг. Основними шляхами надходження вищезазначеного макроелементу у ґрунт є відмирання рослинних решток, опади та продукти розкладу гірських порід [1]. У ґрунтах валовий вміст сірки досить великий, але до 70-90 % її знаходиться у важкодоступних для рослин